

Toelichting mutaties gemeentefonds septembercirculaire 2022

1 Integratie Uitkering Participatie (betreft hier alleen het WSW deel)

Eerder heeft het kabinet de gemeenten, in 2020 en 2021, een bijdrage verstrekt voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven als gevolg van de coronapandemie. Het kabinet stelt voor hetzelfde doel aanvullend € 10 miljoen beschikbaar voor de periode van 1 januari tot 1 april 2022. Het bedrag is toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie, via een verhoging van de Rijksbijdrage Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw). De aangepaste verdeling over de gemeenten voor de integratie-uitkering Participatie is gepubliceerd in de gemeentefondsruubriek op internet.

2 Voorschoolse voorziening peuters (DU)

Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde groep ouders die kosten heeft gemaakt voor kinderopvang tijdens de derde sluiting van de opvang in verband met COVID-19 te vergoeden. De buitenschoolse opvang was gesloten van 21 december 2021 tot 10 januari 2022. Het betreft een vergoeding aan/voor ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald voor een gemeentelijke regeling rondom kinderopvang (sociaal-medische indicatie (SMI)). Voor de periode van 21 december 2021 tot 10 januari 2022 wordt de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters in verband hiermee met € 0,2 miljoen opgehoogd. Voor de eerste en tweede sluiting van de kinderopvang i.v.m. COVID-19 is eerder ook al deze decentralisatieuitkering opgehoogd. De verdeling van het toegevoegde bedrag vindt plaats naar rato van het aandeel van iedere gemeente in de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters voor het jaar 2022. Bijlage 3.2-4 van deze circulaire bevat de verdeling van de aanvullende bedragen voor 2022 per gemeente.

3 Energietoeslag correctie op Meicirculaire (€800,- deel)

Het ministerie heeft een foute berekening gemaakt bij de uitkering energietoeslag in de Meicirculaire 2022. Dat is nu gecorrigeerd met dit bedrag.

4 Energietoeslag Septembercirculaire (€500,- deel)

In de meicirculaire van dit jaar heeft verwerking plaats gevonden van het beschikbaar gestelde bedrag van € 854 miljoen in verband met het verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen. In het debat over de Voorjaarsnota op 5 juli jl. heeft het Kabinet aangekondigd het richtbedrag van de eenmalige energietoeslag te verhogen, van € 800 naar € 1300. Het kabinet heeft hiervoor een eenmalig extra budget (van € 550 miljoen) beschikbaar gesteld. Hiervan is € 500 miljoen bestemd voor de ophoging van de energietoeslag en € 50 miljoen voor de extra uitvoeringskosten van gemeenten. De verdeling van deze aanvulling via de algemene uitkering is in deze circulaire verwerkt. De energietoeslag bedraagt voor het jaar 2022 in totaal € 1.300 voor mensen die leven van 120% van het sociaal minimum. Tijdens de augustusbesluitvorming is besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan deze doelgroep uit te keren. Dit is opgenomen in de Miljoenennota 2023. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. Gemeenten hebben onder de huidige wetgeving de tijd om de toeslag tot 1 juli 2023 uit te keren. De begroting voor het Gemeentefonds zal hier nog op worden aangepast. Van de € 1,4 miljard voor 2023 is het kabinet voornemens om met een incidentele suppletoire begrotingswet (ISB) € 500 miljoen naar 2022 te schuiven, waardoor er € 900 miljoen in 2023 overblijft. Over de verdeling van de middelen in 2022 volgt zo spoedig mogelijk nadere informatie.

Jeugdhulp: subsidieregeling continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg (correctie 5 meicirculaire 2022)

Betreft een correctie op het bedrag dat is toegekend in de Meicirculaire

6 Prenataal huisbezoek (correctie meicirculaire 2022)

Betreft een correctie op het bedrag dat is toegekend in de Meicirculaire

7 Landelijke Vreemdelingen Voorziening

Het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In afwachting van een nieuwe, structurele, regeling heeft het kabinet, in overleg met de VNG, besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2022. Ook deze verlenging wordt gezamenlijk bekostigd door Rijk en gemeenten. De middelen werden tot en met 2021 uitgekeerd via een decentralisatie-uitkering vanuit het gemeentefonds. De decentralisatie-uitkering is als niet rechtmatig aangemerkt door de Algemene Rekenkamer. Daarom zal de uitkering in 2022 plaats vinden via een specifieke uitkering. Daartoe wordt het binnen het gemeentefonds gereserveerde budget van € 4,4 miljoen (de bijdrage van gemeenten) overgeboekt naar de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). In totaal is voor 2022 een budget van € 16,4 miljoen beschikbaar.

8 Asiel (inburgering)

In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus jl. is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 20, 40 en 30 miljoen. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden.

9 BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022

Gemeenten maken gebruik van de centrale voorzieningen van de Basisregistratie Personen (BRP). Ten opzichte van de begroting en van de voorlopige staffelindeling is er in 2022 meer gebruik gemaakt van deze voorziening. Gemeenten dragen € 0,812 miljoen bij in de meerkosten. Daarnaast is er een naheffing voor gemeenten van € 0,707 miljoen (bovenop de meerkosten van € 1.956 miljoen) voor het gemeentelijk gebruik van de BRP over 2021. Tevens maken gemeenten gebruik van het Burger Service Nummer (BSN). Voor 2021 en 2022 is een aanvullende bijdrage overeen gekomen van € 21.000. Het totale bedrag van €1,54 miljoen is zoals afgesproken met de VNG in 2022 ten laste gebracht van de algemene uitkering.

10 Participatie IPS Regeling

Voor de Regeling vergoeding Individuele plaatsing en steun (IPS) voor de gemeentelijke doelgroep is in totaal € 21,5 miljoen beschikbaar. Volgens een bestuurlijk afspraak dragen gemeenten de helft bij van de uitgaven van de subsidie. Daarom wordt eenmalig in 2023 € 10,75 miljoen uitgenomen uit het gemeentefonds (cluster Participatie). Dit programmageld is bestemd voor de inzet van IPS trajecten voor de re-integratie van mensen met een ernstige psychische aandoening of een zogenoemde common mental disorder via een subsidieregeling. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) trekken hierin samen op. De subsidieregeling 'IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' verstrekt subsidie aan een GGZ-instelling voor een tot en met 14 december 2023 aangevraagd IPS-traject. Het betreft IPS-trajecten voor mensen die vallen onder de re-integratie-verantwoordelijkheid van gemeenten. Hiertoe behoren mensen met een bijstandsuitkering, een Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW-uitkering) of een Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ-uitkering) en niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden.

11 Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten

De VNG en het ministerie van VWS zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit te nemen uit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het overeengekomen bedrag van € 27,2 miljoen per jaar is gelijk aan de begrote uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet (€ 7,2 miljoen) en de Wmo (€ 20 miljoen) in 2022. Gezien de onzekerheid over de kostenontwikkeling evalueren de VNG en het ministerie van VWS deze afspraak na vier jaar (dus in 2026), op basis van de werkelijke uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet en de Wmo. Op basis van de evaluatie kan besloten worden om de structurele uitname uit het gemeentefonds naar boven of naar beneden bij te stellen.

12 Bijdrage centrale financiering GDI

De financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 centraal onder gebracht bij het ministerie van BZK. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI. De centrale financiering wordt gerealiseerd door de structurele bijdragen van departementen en medeoverheden en een bijdrage uit de Werk Aan Uitvoering enveloppe op de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën (FIN).

13 103 Gezond in de stad (DU)

Programma kansrijke start In het kader van het actieprogramma Kansrijke Start van 12 september 2018 zijn eerder middelen via decentralisatie-uitkering Gezond in de stad aan het gemeentefonds toegevoegd voor gemeenten die zich eerder hebben aangemeld om een lokale coalitie te vormen rondom de eerste 1000 dagen van kinderen. In het Coalitieakkoord is aangegeven dat Kansrijke Start in alle gemeenten van Nederland wordt ingezet. Daartoe ontvangen ook de gemeenten die zich nog niet eerder hebben aangemeld in 2022 middelen om een lokale coalitie te vormen rondom de eerste 1000 dagen van kinderen. Bij deze septembercirculaire worden voor de betreffende gemeenten deze middelen aan de decentralisatie-uitkering Gezond in de stad toegevoegd. Het gaat hierbij om een aanvullend bedrag van € 0,6 miljoen. De aanvullende bedragen voor de betreffende gemeenten zijn opgenomen in bijlage 3.2-12 van deze circulaire.

14 266 Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden in 2022 in totaal € 3,5 miljoen (14.763 personen * € 2.370). De middelen worden verstrekt op basis van: - Het aantal inburgeringsplichtigen (inclusief hervestigde vluchtelingen) dat, rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd¹³ en het aantal inburgeringsplichtigen (inclusief hervestigde vluchtelingen) dat rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd, verleend onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid, voor verblijf bij: 1. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd, 2. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd, of 3. een houder van een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen die is verleend met een aantekening inzake internationale bescherming als bedoeld in artikel 45c, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000.

- De personen die in de periode vanaf 1 oktober 2017 inburgeringsplichtig zijn geworden en in de periode vanaf 1 oktober 2017 tot en met 31 januari 2022 staan ingeschreven in de basisregistratie personen in de gemeente waar zij op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet 2014 zijn gehuisvest en voor wie nog niet eerder middelen zijn verstrekt ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding in het kader van de meicirculaire 2018, 2019 en 2020, de decembercirculaire 2020 (hervestigde vluchtelingen) en de meicirculaire 2021. - Asielmigranten en hun gezinsleden meegenomen waarvan de inburgeringsplicht is ingegaan vóór 1 oktober 2017 en die in de periode vanaf 1 oktober 2017 tot en met 31 januari 2022 zijn gehuisvest en voor wie nog niet eerder middelen zijn verstrekt ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding in het kader van de meicirculaire 2018, 2019 en 2020, de decembercirculaire 2020 (hervestigde vluchtelingen) en de meicirculaire 2021. In de bijlage 3.2-10 van deze circulaire zijn het betreffende aantal personen op peildatum 31 januari 2022 en de uit te keren middelen per gemeente opgenomen. Voor nadere informatie en vragen over de selectie van personen ten behoeve van de bijdrage voor maatschappelijke begeleiding wordt verwezen naar de website zakelijk van DUO.

15 427 Invoeringskosten Omgevingswet (DU)

In paragraaf 3.3.5 van de meicirculaire 2022 is reeds aangekondigd dat het Rijk in totaal € 150 miljoen bijdraagt aan de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten opnieuw in kaart worden gebracht. De verdeling van deze decentralisatieuitkering vindt plaats via de verdeelsleutel 60% inwonertal, 25% landoppervlak en 15% vast bedrag. Deze € 150 miljoen is in deze circulaire verwerkt. Bijlage 3.2-2 bevat het per gemeente te ontvangen bedrag. De middelen zijn beleids- en bestedingsvrij. Over de middelen voor de jaren 2023 tot en met 2025 volgt meer informatie in een latere circulaire.

16 428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) treedt naar verwachting vanaf 1 januari 2023 gefaseerd in werking. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexere projecten. De Wkb heeft als doel de bouwqualiteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Onder deze wet zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen bepaalde wettelijke taken en krijgen gemeenten er extra wettelijke taken bij, zoals registratie en beoordeling van de Wkb-meldingen. Hieronder vallen onder andere bouwmeldingen, gereed meldingen en informatieverstrekking van de start en einde van bouwwerkzaamheden. Zoals aangekondigd in paragraaf 3.3.6 van de meicirculaire 2022 ontvangen gemeenten, voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wkb in 2022 een bijdrage van € 25 miljoen in aanvulling op de 10 miljoen die eerder in 2021 is verstrekt. Daarnaast ontvangen de gemeenten na inwerkingtreding een jaarlijkse bijdrage (tot en met 2026) van € 10 miljoen voor het uitvoeren van de Wkb-taken. Zoals aangekondigd zijn de middelen in deze circulaire verwerkt. Bijlage 3.2-3 bevat de te ontvangen bedragen per gemeente.

17 431 Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)

Uit de Oekraïne komen mensen naar Nederland, waaronder veel kinderen en jongeren onder de 18 jaar. We zien dat scholen en gemeenten enorme inspanningen leveren om deze leerlingen onderwijs te bieden, waaronder in sommige gevallen ook het vervoer naar school. Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan Oekraïense leerlingen. De decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij voor dit hebben gemaakt. Het Kabinet heeft hiervoor een bedrag van € 9,2 miljoen beschikbaar gesteld. De decentralisatie-uitkering ziet toe op de periode vanaf 1 maart 2022 tot aan de zomervakantie op 16 juli 2022. De bedragen die worden toegekend aan een gemeente zijn gebaseerd op het aantal geregistreerde kinderen uit de Oekraïne, met peildatum 6 mei 2022. In de uitkering wordt onderscheid gemaakt tussen leerlingen in het Voortgezet Onderwijs (VO) en leerlingen in het Primair Onderwijs (PO). De verdeling van deze middelen is opgenomen in bijlage 3.2-8 van deze circulaire.

18 Algemene Uitkering

Dit bedrag betreft de mutatie van de Algemene Uitering. Hierin zijn de accressen en wijzigingen in hoeveelheden verwerkt. Voor het jaar 2026 heeft het rijk een aanloop genomen naar een nieuwe financieringssysteem en hiervoor landelijk 1 miljard beschikbaar gesteld. Voor Heerde komt dit voor 2026 neer op een bedrag van €820.000,-. Dat verklaart de hogere mutatie voor het jaar 2026.